

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Antidota Evangelica contra horum temporum hæreses

Stapleton, Thomas

Antverpiae, 1595

In Matthæi Cap. 22.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39546

IN MATTHÆI CAP. 22.

12. *Amice, quomodo huc intrasti non habens vestem nuptialem?*

QVVM hæc terribilis Dei increpatio, & horrenda quæ consequitur pœna, non ad Iudæos, sed ad Gentiles, de quorum vocatione posterior parabole pars loquitur, manifestè pertineat; nec ad quosuis Gentiles, sed ad vocatos, & Ecclesiæ domum ingressos, atque in conuiuio nuptiali discumbentes, id est, fide iam & sacramentorum participatione fidelium societati admixtos, in huiusmodi autem sub persona vnus (sive vt vnus exemplo cæteri caueant, sive vt ne ille vnus sit quilibet apud se accuratius pendat) desiderata vestis nuptialis, necessariò significare debeat, non infidelitatē, sed cum fidei professione coniunctam vitæ turpitudinem, vt propterea hic locus vitæ puritatem & bonorum operum studiū ad salutem esse necessariam euidenter conuincat; Calvinus hunc locum exponens, in omnem se partem versat, variâque perterritat, ne illam bonorū operū necessitatē ingenuè & apertè profiteatur, aut solius iustificantis fidei naufragium ante oculos positum videre & agnoscere cogatur. Totâ eius explicationē subiiciam. *De veste (inquit) nuptiali frustra certatur sit ne fides, an sancta & pia vita: quia neque fides à bonis operibus separari potest, & bona opera nō nisi ex fide procedūt.* Hæc est prima tergiuersatio, & superbi hēretici inanis lucta. Demus enim fidē à bonis operibus separari nō posse, (quod tamē falsitatis ac dementię plenū esse plurimę Scripturę docēt, vt suis in

Bonorum operum necessitas defenditur.

Prima Caluui tergiuersatio.

Pau.

Paulū locis docebimus) verū sit (quia verū est) bona opera, quę verē bona sunt, non nisi ex fide procedere. An propterea frustra quęritur de veste nuptiali hoc loco, sit ne fides an facta & pia vita? Ad potterius quod attinet, expeditū & clarū est, tamen ex fide bona opera procedunt, sicut ex radice fructus, tamen sicuti radix frequentissime caret fructu, sic fides carere potest operibus bonis, ideoque data fide non sequi bona opera. Vnde meritō hoc loco quęritur, an hæc vestis nuptialis fuerit radix an fructus, fuerit fides an vitę puritas. Sed ad prius quod attinet, eo quidem concessō à nobis (quod concedere opus non est, nec nisi vberioris disputationis causa, & vt maior reluctantis hæretici absurditas elucescat concedimus) probabilior videri potest Caluini assertio; sed falsa nihilominus & absurda est. Tamen enim fides à bona vita separari non posset, tamen quum negari nequeat, quin res sint inter se distinctę, credere & operari, sicut radix à fructibus distincta est, etsi talis radix esset quę semper germinaret, meritō quæri potest an vestis nuptialis hoc loco fidem ipsam significet an vitę puritatem, radicem an fructū. Tamen, inquam, inseparabilia concedimus, tamen diuersa & distincta esse nec ipse Caluinus negabit. Hominem & risibile esse, inseparabilia sunt, & ex principijs speciei humanę profuit, quod homo solus risibilis sit, sicut ex fide promanant opera verē & coram Deo bona. Distincta nihilominus sunt homo & risibile. Illud enim naturam, hoc accidens designat. Vnde non quicquid tribuitur homini, hoc etiam risibili quatenus tali tribuendum. Quum ergo distincta & diuersa sint fides & vitę puritas, esto inseparabilia sint, tamen non quicquid

quid tribuitur vni, fidem tribuitur alteri; nec defectus vnus est defectus alterius. Pone, inquam, vno deficiente alterum deficere, & vbi primum cessat fides, cessare opus bonum, & cōtrā. Alia tamen & distincta peccata sunt, suasque habent distinctas pœnas in Dei iudicio, non credere promissionibus Dei (vt in sensu Caluini de fide loquamur) & non diligere proximum, vel alio quocunque modo contrā secundam tabulam delinquere. Sicut ergo distincta virtus est fides à vitæ puritate, & distinctum peccatum est, non credere promissionibus Dei, & nō facere quæ Deus iubet; sic increpante nos Deo quòd vestem nuptialem non habemus, meritò quæri potest, an hæc increpatione defectum fidei vel defectum charitatis notet; & an ipsa vestis nuptialis sit ipsa fides, an charitas fidei adiuncta.

Præterea eo magis hæc necessaria quæstio est, quia tamen hæretici velint fidem à bonis operibus separari non posse, & vtrumque in eo qui saluatur adesse affirmant, tamen salutem aiunt ex vna fide pendere, non ex bonis operibus, quæ nihil aliud quàm notæ & testimonia, sint præsentis fidei, sicut fructus notæ & argumenta sunt viuentis arboris. Hoc enim ita constituto, tamen demus fidem & bona opera non separari, tamen quum in hac Scriptura increpatur & damnatur à Deo Iudice qui veste nuptiali caruit, meritissimè quæritur vtrum hæc vestis nuptialis fidem significet, an bona opera: vt ita videl. intelligamus vtri damnatio insiēta fuerit, an fidei defectui, & quia non credidit; an potius bonorū operū defectui, & quia nullis bonis operibus vestitus fuit. Frustra ergo Calvinus hanc quæstionē fugit, in qua se causa casurū facile præuidebat. Vestis qui-
pe

pe nuptialis nomine ipsam charitatē & bonorū operum studium ac vitæ puritatem necessariò intelligi, tum parabole ipsius tota connexio, tum alia Scripturæ, tum veterum Patrum consentien-

Dom. 19. **post Pent.** tes sententiæ luculenter probant, sicuti in Prom-

ptuario Catholico olim explicatum dedimus. Quod autem frustra & inaniter, etsi callidè & veteratorie, hanc quæstionem fugit Calvinus, familiari exemplo docebo. Pone me aliquem in-

Caluini
astutia ex-
penditur. terrogare, Quomodo huc intrasti nihil videns? Quamuis enim certum sit vt homo videat varia

requiri, oculi bonitatem, medium dispositum, ac lumen, & hæc non separari in eo qui videt, meritò tamen quæri potest, quo sensu interrogauerim, cur nihil videns ingressus sit, an quia cæcus omnino erat, aut oculis læsus, an quia lumine caruit, an etiã quia nec cæcus nec læsus nec lumine carens, casu tamen aut vi aliqua iniecta videre non potuerit. Sed idcirco Calvinus quærere noluit, ne quærendo aut apertam veritatem negare, & iustissimæ reprehensionipatere, aut ipsam veritatem suæque solius fidei apertum ante oculos naufragium conspiceret & deplorare cogeretur. Omnes igitur veteres interpretes quærunt, & quærendo concludunt, vestis nuptialis nomine ipsam bonorum operum vestem, qua indutus & ornatus esse debet qui in Christum credit, significari; qua qui caret, & quia illa caret, projicitur in tenebras exteriores.

Calvinus
ex suis
principijs
refutatur.

Præterea si fides à bonis operibus separari non potest, ideòque frustra quæritur, sitne hæc vestis nuptialis fides, an pia sanctaque vita, de vtroque igitur loquetur Christus, & vtrunque significabit vestis nuptialis. Si vtrunque significat, ergo vtrunque ad salutem necessarium est. Hac enim veste

veste nuptiali qui caret, id est, illo utroque qui caret, qui, inquam, fide & bonis operibus caret (separari enim ista non possunt) ille ligatis manibus ac pedibus proijcitur in tenebras exteriores. Praeclarè igitur Calvinus suam solam saluificam fidem tutatus est. Praeclarè bonorum operum necessitatem, quam ex hac veste nuptiali tam necessaria colligunt iniuste Catholici, remouit. Dum enim de neutra queri vult, utramque posuit, utramque stabiliiuit. Sic iterum concessit eo quod falsissime ponit, nihil contra orthodoxam sententiam, sed totum contra insanas suas haereses conclusit. Videamus quae in eo sequuntur.

Subiungit quid Christus hac interrogatione dicere voluerit. *Christus (inquit) hoc tantum voluit, haec lege nos à Domino vocari, ut spiritu renouemur in eius imaginem, ideoque ut perpetuo domi eius maneamus, veterem hominem cum suis inquinamentis exuehdum esse, ac meditando nouam vitam, ut vestitus tam honorifice vocationi respondeat.* Haec ille. Notanda fraudulenta doctrina. Ait quidem exigi his verbis à Christo totius vitae puritatem & sanctitatem (hoc est enim spiritu renouari in imaginem Christi, & exuere veterem hominem cum inquinamentis suis) sed ideo exigi *ut vestitus talis tam honorifice vocationi respondeat*: id est, non quia talis vestitus sit ad salutem necessarius, sed quia congruum est filios Dei per adoptionem gratuitam factos, piam ac sanctam vitam ducere filijs Dei dignam, & *quae tam honorifice vocationi respondeat.* Hoc enim totum est quod haeretici hodie vitae puritati ac sanctitati tribuere volunt, ut bona opera sint quidem Christianis hominibus digna, sint notae & signa fidei ac vocationis nostrae, sint opera quaedam eucharistica, ut ostendamus nos non ingratos esse gratuita iustificationi nostrae per

Fraudulenta Calvinii doctrina.

Bonorum
operum
necessitas
concludi-
tur.

per Christū: sed nullo modo esse ad salutē & iusticiā necessaria, aut quę nos coram Deo iustos & gratos faciāt, vel deniq; vt ex eis iustificemur aut saluemur. Atqui totū hoc pestilētissimū eorū cōmentū hic vnus locus subuertit, qui *vestem nuptialem*, quam ipse iam Calvinus ponit in totius vite puritate, videlicet *in renouatione spiritali, & in veteris hominis depositione*: non solum vt *vestitum honorificę nostrę vocationi respondentem*, quod solum Calvinus hoc loco dicit, hunc fucum lectori faciens vt vitę sanctitati aliquid magnū tribuere videretur; sed præterea vt *vestitum penitus ad salutem necessarium*: quando qui eo caruit, hoc ipso nomine, *projicitur in tenebras exteriores*.

Quæstio-
nem à re
proposita
alienam
mouet.

Vidit hanc huius loci consequentiam & hanc difficultatem Calvinus. Vidit priorem fucū non penitus satisfacere nasuto & cordato lectori. Sibi igitur hanc difficultatem mouet, subiungens. *Sed queritur quid conueniat mendicum atroci pœna multari, quia nuptialem vestem non attulerit; quasi verò nouum sit, miseros qui victum in compitis queritant, laceros ac deformes conspici*. Proponit vaser hæreticus quæstionem, quasi de mendico & corporali amictu ageretur, non autē de vocato ex Gentibus ad fidem, adeoque iam in conuiuio nuptiali discumbente, id est, credente & in sacramentis participante, ideoque nō fide tantū sed & bonis operibus (separari enim ista non possunt iuxta Calvinum) aut induto, aut certē induendo. De isto enim certē queritur cur tā atroci pœna multatur, si bonorū operū vestis ad salutē necessaria nō est. *Respōdeo* (ait Calvinus) *hic non tractari vnde vestis petenda sit*. Neque id hoc loco queritur vnde vestis hæc petenda sit, sed quare hæc vestis tam rigidē exigitur, vt ea qui caret, *projiciatur in tenebras exteriores*. Declinat improbus

Rursum
fugit præ-
sentem
quæstio-
nem.

probus hæreticus, & fugit verum statum quæstio-
 nis. Pergamus tamen, & totâ eius responſionem
 audiamus. *Nam Dominus (inquit) quoscunque inuitat,
 simul etiam vestit: ac in omnibus nobis impletur, quod dicit
 Ezechiel. 16. 7. (vbi videlicet indumenta bonorum
 operum & dona gratiæ Dei præclare explican-
 tur) quum nihil Deus inueniat in nobis præter miseram
 nuditatem & fætidâ sordes, ornare nos splendido vestitu.
 Scimus etiam non aliter reformari nos in imagine Dei, nisi
 dum Christum induimus. Hæc omnia vera sunt, quia
 vestis nuptialis quæ hîc desideratur, tamen si nostra
 sit, nosque ea indui oportet, non tamen ex nobis
 est, sed ex multiformi gratia Dei. Sed hoc totum
 huic quæstioni adhuc *παραπρὸς* est: & nihil ad rem
 præsentem pertinet. Concludit tamen statim Cal-
 uinus. *Non ergo pronunciat Christus, electum iri miseros
 homines qui pretiosam vestem ex arca sua depromptam non
 attulerint: sed qui reperi fuerint in suis sordibus, vbi
 Deus ad examen de conuiuis suis habendum adueniet.* Duo
 dicit Calvinus in hac conclusione; quorum prius
 nihil ad præsentem causam facit, posterius et si
 timide ac parce prolatum, ad causam tamen ob-
 tinendam contra Calvinum sufficit. Verum quidem
 est non id Christum hoc loco pronunciare, vt om-
 nes damnentur, qui ex proprijs naturæ suæ viri-
 bus fidem & bona opera non habent, neque ea
 de re vlla hîc vertitur quæstio. Cæterum id agit
 Christus, quod tandem ægrè agnoscit Calvinus,
 quando Deus ad examē de suis conuiuis habendū adueniet,
 siue id in iudicio cuiusque particulari & mortis
 articulo fiat, siue (quod probabilius est) in iudi-
 cio omnium generali, illos electum iri in tenebras ex-
 teriores qui in suis sordibus reperi fuerint, id est, qui in
 peccatis suis (à quibus semel purgati per baptis-
 mum, Christum in eo induiti fuerint) adhuc repe-*

Caluini
 conclusio
 contra
 ipsum
 concludit.

R. riantur,

riantur, abiecta stola prima in baptismo accepta, nec per pœnitentiam recepta, vt ille filius prodigus mediante pœnitentia à Patre misericordiatum recepit, dicente Patre, *Cito proferte illi stolam primam*, &c. id est, quam prius in baptismo acceperat, vt præclare docet S. Basilus in homilia de Pœnitentia. Summa ergo disputationis Caluiniæ est, quòd ad tantam lucem verborum Christi attonitus, primum de veste nuptiali quæri non vult, fidem ne an bona opera significet : deinde

1. bona opera pro honore vocationis nostræ requiri non inficiatur ; sed ne ad salutem necessaria videantur (quòd hæc *vestis nuptialis* tam vehementer necessaria inuictè conuincit) nouam quæstionem proponit, non ideo damnari homines, quòd hanc vestem ex sua arca non depromant ; ægrè
2. tandem vno minimo verbo agnoscit, *homines in suis sordibus reptos damnari*. Sed de veste nuptiali,
3. qualis illa sit, quàm ad salutem necessaria, perfidus interpres nihil aperte dicit, sed implicata illa & varia disputatione tenebras & caliginem veritati offundere studuit. Exemplo esse potest hæc vna Caluini tergiuersatio, quàm perfida & cauteriata conscientia Scripturas tractent nostrorum temporum hæretici, sed omnium maxime Caluinus ipse.

Luc. 15.

Summa
luctæ
Calui-
niana.

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

16. *Mittunt ei discipulos suos cum Herodianis.*Herodia-
ni vnde
sic dicti.

FINGIT hoc loco Caluinus aulicam quamdam apud Iudæos religionem ab Herode maiore, illo qui Christum natum persequeretur inuectam, vt Herodiani dicantur qui illi assentantes, homini semi iudæo, & adulterino legis

gis

gis professori, integram & puram legis obseruationem negligebant. Totum hoc fictitium & vanum est. Herodiani enim hoc loco dicuntur, qui census seu tributi à Romanis Imperatoribus Iudæis indicti collectores erant; quibus omnibus præfuit Herodes Agrippa, vel tunc à Tiberio constitutus, vel quia eo Consule cum Augusto census iste primum indictus fuit, vt scribit Dio. Herodianorum quidem secta apud Iudæos fuit, qui Herodi adulantes, ipsum esse Christum & Mesiã affirmarent, vt videre est apud Iosephum in Antiquitatibus Iudaicis. Sed ad illos quæstio de censu Cæsari soluendo nihil pertinebat: nec Herodiani sed Galilæi erant, alia quædam seditiosa secta, qui sensum Romanis soluendum negabant, de quibus Iosephus lib. citato, cap. 1. Sed istis aperte seditiosis hominibus adiungere se Pharisei, vt Christum tentarent, nec audebant, nec ad rem præsentem faciebat. Isti enim Herodiani censum exigebant: Pharisei non esse dandum musitabant. Vtrique Christum aggrediuntur, vt vel illos offenderet si solutionem negaret, vel populum, qui non libenter soluebat, si solutionem approbaret, quasi rem populo Dei indignam. Sed vtrique satisfecit Christus, Cæsari quod suum, Deo quod Dei erat, reddendum respondens.

Histor. 7.
Rom. lib.
48.

Lib. 18.
cap. 19.
& 20.

21. *Reddite quæ sunt Dei Deo.*

EX his Christi verbis mirabile corollarium infert Calvinus, vt dexteri sunt hæretici (si Scripturas tractãdi potestas illis datur, à quo imprimis arceri debebant tanquã hospites

R 2 & adue-

Caluini
contradi-
ctio.

Solius
Scripturæ
pert. ctio
an po-
nenda.

& aduenæ, imò tanquã hostes & aduersarij fidei, iuxta antiquissimi Tertulliani saluberrimas Præscriptiones) ad omnem Scripturam in sensus suis placitis cõgruos detorquendam, & obtorto collo pertrahendã. Ad hæc quippe verba sic scribit Caluinus. *Hoc discrimen tenendum est, quum Dominus ad rec-gendas animas vnicus legislator esse velit* (ecce iam Christus legislator erit, quum id Caluino commodum est, qui suprã ad cap. 5. Matth. fortissimè id negauit) *non aliunde eius colendi petendam esse regulã quã ex ipsius verbo, atque in solo puroque cultu, qui illic præscribitur, manendum.* Hæc ille. Verbi Dei nomine semper Scripturam & scriptũ verbum intelligit Caluinus, licet apertè ita loqui nolit, vt absurda eius doctrina minus lectori pateat, & vt probabilius loqui videatur. At verò in his verbis, *Reddite que sunt Dei Deo*, nec de seipso Christus propriè ac distinctè loquitur, nec de verbo scripto intendit loqui, & omniũ minimè de solo verbo Dei scripto. Christus Iudæis & eorũ præposteræ superstitioni respondit, qui, vt Caluinus ipse hoc loco commemorat, *violari ius Dei et lædi eius cultum existimabãt, si quoad externam politiam Romanis paverent.* Videtur igitur eorum hypocrisim perstringere, ac si dixisset: *Valde solliciti estis si tributum soluatur Romanis, ne quid ex Dei honore decedat. Atqui potius danda opera est, vt Deo cultum exhibeatis quem à vobis requirit: interea hominibus etiam reddatis quod suum est.* Hæc ipse Caluinus. Docet igitur Christus Iudæos his verbis, Deum esse purè ac sincerè colendum, eãque præstanda omnia, quæ ad Dei cultum atque obsequium spectant. Non docet hoc loco vel seipsum esse Deum, vel legislatorem esse animarum, vel ea omnia præstanda quæ ipse docet; multo minus quæ postea in Scripturas Euangelicas vel Apostolicas redigen-
da

da erant. Hæc quidem omnia vera sunt: sed hæc isto loco non docentur. Non esse autem aliunde petendam colendi Dei regulam quam ex solo Dei verbo eoque scripto, nec hîc dicitur, nec ex Christi dictis vlllo modo consequitur. Quæ enim ista tandem consequentia est? *Date Deo que Dei sunt*: Ergo iuxta solas Scripturas diuinas Deus colendus est, non iuxta aliquam doctrinam non scriptam. Planè qualis ista est: *Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, & ex tota anima tua, & ex tota mente tua*: Ergo solus Deus diligendus est, non proximus, non parentes, non quos tibi præfecit Deus. Sic enim mandatum de diligendo Deo non probat solum Deum esse diligendum, nec excludit dilectionem proximi, quia diligendo proximum ve oportet, Deum quoq; diligimus; & simile est hoc mandatum alteri; sic mandatum de colendo Deo, etiam si intelligatur secundum Scripturas diuinas, non probat secundum solas Scripturas colendum esse Deum, nec excludit traditiones Apostolicas & Ecclesiasticas non scriptas, quia seruando illas, & colendo Deum iuxta illas, secundum Scripturas Deum colimus, quæ traditiones non scriptas retinendas esse docent ipsæmet, & similis est ratio traditionum Apostolicarum & Ecclesiasticarum, atque Scripturarum, quia in vtrisque Deus loquitur, & vtræque à Deo sunt.

Ita frustra, fraudulenter, & ineptè corollarium hoc & appendicem Christi hoc loco do-

ctrine substernere Calvinus voluit.

(. . .)

R. 3 23. In

Calu-
niana cō-
sequentiæ
futilitas.

Calu-
niana
cō-
sequentiæ
futilitas.

23. In illo die accesserunt ad eum Sadducei.

NO T A T hoc loco Calvinus contra Catholicos, quasi præuentione vsus, quod contra se & suos optimo iure notandum esse aduertit. *Hic (inquit) videmus vt Satan impios omnes, quibus alioqui pessime inter se cõuenit, ad oppugnandam Dei veritatem simul colligat. Nam quum duabus istis sectis hostilis esset dissensio (Pharisæis & Sadducæis) tamen aduersus Christum conspirant. Ita hodie videmus omnes Satanae copias, quamuis alioqui aliæ alijs contrariae sunt, vndique tamen in Christũ insurgere. Verissima hæc sunt, & in omnibus hodie hæreticis ac sectarijs, qui omnes vnanimiter contra Catholicam doctrinam scriptitant, prædicant, verbo & calamo pugnant, verissimum esse conspicitur: quod & nos alio loco latius ostendimus. Sed Calvinus scabiæ ac turpitudinem suam ac suorum alijs affricare vult. Air enim. *Et tam infesto odio flagrant Papiste contra Euangelium, vt Epicureos, Libertinos, & alia huiusmodi portenta libenter foueant, modò ad illud labefactandum vtantur his adiutoribus.* Mutato nomine, de te, deque tuis, Caluine, fabula narratur. Epicurei & Libertini quos nominat Calvinus, quales homines sint, aut quos illa nomina perstringant, diuinandum lectori relinquit. Quomodo Ecclesia Catholica huiusmodi portenta foueat, aut quomodo illis adiutoribus contra Calumismum, quem Euangelium hic vocat Calvinus, Catholici vtantur, nihil explicat, nihil dicit. Sicuti dolosi versantur semper in generalibus, & quum certa criminis species deficit, in genere debacchantur improba meretricula: sic Calvinus hoc loco nec à maledicendo temperare sibi potuit, quia improbus est; & non nisi*

In Prõpt.
Moral.
Dom. 22.
post Pen-
tec. tex. 2.
Calvinus
suam sca-
biem alijs
affricat.

nisi in genere maledicere voluit, quia dolosus est. Clarum autem est, totique mundo notissimum, contra vnam Catholicam Ecclesiam, eiusque fidem sacrosanctam, antiquam, Apostolicam, omnes hodie quascunque sectas, Calvinistas, Lutheranos, Anabaptistas, & quosuis alios operosissimè scribere. In Anglia contra solos Catholicos tam Caluino-Papistæ, vt à Puritanis vocantur, quàm Puritani, Superilluminati, & alia sectæ, persecutionem acerbissimam mouent, fouent, & accendunt. Cogimur in scriptis nostris pro fide orthodoxa, modò Lutheranorum, modò Calvinistarum, modò Caluini, Bezæ, Musculi, modo Chemnitij, Melanchthonis, Magdeburgensium argumenta soluere, maledictis respondere, mendacia deregere. Nunc bonus Caluinus ne hanc suam & suorum, turpitudinem in hac Phariseorù, Sadduceorù, & Herodianorum contram vnum Christum pugna quisquam aspiceret, auertit lectoris oculos ad vmbas quasdam à se confictas Epicureorum & Libertinorù, qui vnà cum Catholicis Principibus, Pastoribus, ac Scriptoribus, Caluini cacægelion infesto odio persequuntur.

24. *Magister, Moyses dixit, Si quis mortuus fuerit non habens filium, &c.*

OBSERVARE hoc loco licet, omnes veritatis hostes contra ipsam veritatem testimonia veritatis obtendere. Putauit sibi hoc obseruandum Caluinus, vt, dum alios accusat, sese ab eodem crimine immunem esse persuadeat. Ait enim. *Sic impij omnes ac heretici calumnias fabricant, quibus deformant veram pietatis doctrinam, ac pud faciunt seruos Christi.* Nec generali hac veraque obseruatione contentus, addit. *Imò Papi-*

*Caluinus
suum cri-
men alijs
irapingit.*

Calvinus
Scriptu-
rarum
corruptor
maximus.

ste nulla verecundia tenentur, quo minus aperte Deo verbo-
que eius illudant, dum nos circumvenire tentant. Suam
iterum foetidam scabiem alijs affricat; & præoc-
cupatione vsus, crimen horrendum, quo ille vnus
maximè tenetur, alijs impingit. Vnum quippe
Calvinum Deo, verboque eius Evangelico, tur-
pissimè & audacissimè illudere, vt simplicem le-
ctorem circumueniat, per tot iam Evangelij loca
ostendimus, quot contra corruptelas eius iam
pertractauimus: per tot rursus loca ostendemus,
quot deinceps, fauente Deo, tam in hoc quàm in
alijs Evangelistis tractaturi sumus. Et ne longè
abeamus, in hoc ipso S. Scripturæ textu, quem ci-
tant Sadducæi, illudit præsentì Scripturæ Calui-
nus siue per ignorantiam, siue per superbiam, vt
aliquid præ ceteris sapere videretur. Legem enim
illam, quòd frater defuncti fratris vxorem ducat,
ad semen suscitandum fratri suo, negat Calvinus
*de fratribus germanis intelligendum esse, sed de consobri-
nis tantum & similibus.* Quod aperte falsum esse ve-
teris populi praxis in Scripturis deposita osten-
dit. Quum enim eadem lex apud Patriarchas
quoque veteris populi maneret, propter eandem
runc huius legis causam, ne familiæ earundem
tribuum interirent, Iudas duobus filijs suis fratri-
bus germanis Her & Onan Thamar vxorem de-
dit, & culpam suam postea agnouit, quòd tertio
filio suo Sela eandem nõ dedisset, reliquis duobus
fratribus cita morte à Deo percussis.

Gen. 38.

29. *Erratis, nescientes Scripturas, neque virtutem Dei.*

INSIGNIS hic locus est, ad totius erroris,
quo veritatis hostes hæretici laborant, fontem
atque originem duplicem demonstrandam. Duas
ob

ob causas errare Sadducæos dicit Christus: tum quia Scripturas ignorabant, tum quia Dei virtutem ac potentiam admirabilem non credebant. Vtrumq; agnoscit hoc loco Calvinus. De priori dicit. *Hæc Christi obiurgatio generaliter in omnes falsorum dogmatum inuentiones competit. Nam quum nobis in Scripturis clarè Deus affulgeat, errorum omnium fons & causa est earum ignorantia.* De posteriori (licet obscurius) dicit, *rite & prudenter eos demum sentire & loqui de regni celestis mysterijs, qui Dei potentiam cum Scripturis coniungunt.* Quæ quidem posteriora verba duplicem habere sensum possunt: vel vt tum Scripturas tum Dei potentiam circa regni celestis mysteria considerare debeamus, qui huic loco consentaneus est: vel vt Dei potentia cum Scripturis ita coniungatur, vt de Dei potentia nihil credendum sit, nisi quod in Scripturis reuelatum est; qui sensus ab hoc loco alienissimus est, nec perinde verus. Et quia in hoc sensu alibi de Dei potentia disputat Calvinus, meritò quo sensu hîc dicat Dei potentiam cum Scripturis coniungendam, dubitare possumus. Ad rem autem ipsam parum interest. Christum enim duas erroris causas notare perspicuum est. Nam primùm ignorasse Sadducæos Scripturas probat Christus, quia Scriptura apertè vocat Deum, *Deum Abraham, Isaac, & Iacob: Deus autem non est Deus mortuorum, sed viuentium.* Viuunt ergo quoad animas (nam & hoc Sadducæi negabant, nō credentes animarum immortalitatem, vt de illis scribit Iosephus Antiq. lib. 18. cap. 2.) & viuunt quoad corpora; quia vnum ex altero consequitur, propter perpetuam illam inclinationem animæ ad corpus, quæ frustra esse non potest. Postea virtutem ac potentiam Dei eos ignorasse probat, quia post resurrectionem

R 5

corporum

Ignoran-
tia & in-
creduli-
tas.
Hæc sum
origo du-
plex.

corporum non viuent vita mortalium communi, quasi cibo & potu indigentes, quod illi crasse existimabant, quasi Deus aliter eos in vita corporali sustentare non posset; sed viuent sicuti Angeli vita spiritali, tamen in corpore, quod etiam resurget spirituale, id est, cum dote subtilitatis.

Ignorantia & incredulitas in hereticis modernis.

Notandum autem hoc loco diligenter, quomodo vterque hic erroris fons in nostros hodie hereticos & Calvinum imprimis ad amussim quadret. Dicit Christus errare Sadduceos, *quia nesciebant Scripturas*. Non quia prorsus illas ignorabant, aut non legebant, (solas quippe Scripturas isti Sadducei, quamquam non omnes, sed solum Pentateuchum recipiebant, omnibus reiectis traditionibus, teste Iosepho Antiq. lib. 13. cap. 18. nostris hereticis hac in parte simillimi) sed quia quas solas legebant, eas ipsas non intelligebant. Idcirco enim Christus ex solo Pentateucho & libro Geneleos contra eos testimonium profert, ut eos conuincat etiam Pentateuchum, quod solum tenebant, non intelligere. Sic omnino errant hodie heretici, & in errorem mittunt, *quia nesciunt Scripturas*, id est, quia non intelligunt illas; sed vel ignoranter illis abutuntur, vel maleuole & impie illas deprauant; ut omnium maxime Calvinus, sicuti hæc nostra locorum Euangelicorum explicatio ad oculum docuit ac docebit. Deinde Sadduceis istis simillimus est Calvinus, quia sicut illi *Dei virtutem & potentiam ignorabant*, sic & Calvinus Christi corpus in venerabili Eucharistia vere & realiter adesse, idcirco pertinacissime negat, quia illud corpus Christi vere & realiter in celo est, nec in duobus locis vnum corpus simul consistere potest. Asserentibus Catholicis

Calvinus Dei potentiam negat.

licis Deo hoc impossibile non esse, idque ex argumentis certissimis, quum locus corpori quatenus corpori ut substantiam non quantitatem designat, nihil sit intrinsicum, praefatur quidem seu praeludit potius Calvinus *improbam calumniam esse quod Dei potentiam ab eo negari dicimus*, moxque varia *lib. 4. cap. 17. nu. 24.* mirabilia circa suum commentitium canalem, quem Christi corpori substituit, enumerat; & ait *multa ibi subesse miracula*, quasi hoc eum excusare debeat, quod quaedam in Deo agnoscat miracula, qualia ipse commentus est; & alia neget, quae ex disertissimis Christi verbis necessario sequuntur. Deinde respondet *non hic quæri quid Deus potuerit, sed quid voluerit*, quasi velle Christum id fieri quod factum esse dixit, dubitare quis debeat; aut quasi non fati expresse de eo, quod in manibus tenebat, dixerit, *Hoc est corpus meum*: quum interea idem corpus in alia quantitate & specie mensæ accubuerit. Ad aliam Christi voluntatem, quæ nihil ad praesens Sacramentum pertinet, convertit se Calvinus; *quod verus homo esse voluerit, similis fratribus per omnia absque peccato, ideoque vera carne indutus qualis nostra est.* Quod quidem ut verum est, ita nihil ad rem praesentem facit; tum quia ipsi carni nostræ & cuius corpori non repugnat per absolutam Dei potentiam pluribus in locis esse, ut theologi demonstrant, tum quia Christi caro ita vera ac naturaliserat, ut naturæ tamen legibus non subijceretur. Vnde quum adhuc mortalis esset, clauso matris utero *Matth.* exiit, super aquas ambulavit, per medium densæ multitudinis, quæ præcipitare eum volebat, transibat, denique in fulgidissimam speciem transfigurata erat. His itaque frustra allegatis, quum vrgetur, cur Deus non faciat ut eadem caro diversa loca occupet, primum respondet *insanum esse*

esse à Dei potentia postulare, vt carnem faciat simul esse car-
nem & non esse carnem. Quasi caro esse destinat, quū
aliquid illi supra naturæ suæ conditionem ex di-
uina potentia accidit: quod in tam multis Chri-
sti carni adhuc mortali accidisse superius accepi-
mus. Non minus, imò magis intrinsecum est igni
vrere, quàm corpori vno certo loco contineri.
Ignis tamen & verus ignis erat, quem in rubo
Moyfes vider ardentem, & qui rubum non com-
bureret. Ignis & verus ignis erat, qui in fornace
tres pueros iniectos non la debat, ad ostium au-
tem fornacis stantes voracibus flammis absum-
psit. Hæc igitur Caluini responsio eius adhuc
blasphemiam non excusat. Tandem concludit, &
totum effundit venenum. *Carnem igitur* (inquit)
carnem esse oportet, spiritum spiritum, vnumquodque qua à
Deo lege & conditione creatum est. Hic omnipotentiam
Dei clarissimis verbis homo impius negat. Astrin-
git enim Deum ad legem & conditionem rerum
creatarum. *Vnumquodque* (inquit) *qua lege & condi-*
tione à Deo creatum est, ea oportet esse. Ignis nonne à
Deo hac lege & conditione creatus est, vt adure-
ret, sol vt suum in cælo cursum teneret, luna vt
solis corpori, nisi quum in combusto est, non sub-
deretur, corpus vt densum ac ponderosum sic esset
vt nec aliud corpus penetrare, nec nisi à solido
corpore sustineri posset, deniq; vt non scilicet nisi
humanâ speciem & hominum oculis faciliè aspe-
ctabilem retineret? Nonne, inquam, hæc singula
hac à Deo lege & conditione creata sunt, non se-
cus quàm *carnis conditio est, & vno loco, vt sua dimensio-*
ne, vt sua forma constet, quod hic Caluinus de carne
vrget? Et tamen, nisi multis alijs Scripturis con-
tradocere vult Caluinus, fateri cogitur ignem ali-
quando ex Dei potentia non comburere; solem
ex

Exod. 3.

Dan. 3.

Omni-
potentiâ
Dei clarè
negat
Caluinus

Dan. 3.

ex Dei potentia ad preces Iosue cursum suum in
 caelo suspendisse; lunam, quum iam plena & ex
 opposito solis staret, vnico momento medium
 caeli spatium decurrisse, vt corpori solis subdere-
 tur, nisi fortè, (quod non secus naturæ leges supe-
 rat,) solem offuscare stans in opposito potuit.
 Christi carnem natura densam vterum matris
 clausum, posteaq; sepulchrum, & clausas ianuas
 penetrasse, eandem quoque carnem fluidis aquis
 inambulasse, ac demum in speciem mutatam esse
 que solis splendorem æquaret, quam humani ocu-
 li ferre nequirent. Negat igitur disertissimè Dei
 potentiam impius Calvinus, ideoque errat tur-
 pissimè in tota doctrina venerab. Eucharistia,
nesciens Dei virtutem. Sadducei nescientes Dei vir-
 tutem, negabant resurrectionem corporum, qua-
 lis futura est, spiritualem & gloriosam, quasi rem
 Deo impossibilem. Calvinus nesciens Dei virtu-
 tem, negat Christi corpus verè & realiter à nobis
 manducari, cuius tamen manducatio resurrectio-
 nem illam corporum nostrorum spiritualem &
 gloriosam operatur, dicente Christo, *Qui mandu-
 cat meam carnem, & bibit meum sanguinem, habet vitam
 æternam: & ego resuscitabo eum in nouissimo die, id est,
 Hoc corpus quod comeditis, resuscitabit vos,* ait D. Cyril-
 lus: negat hoc, inquam, quia Dei virtutem nescit.
 Atque ita sicut resurrectionem ipsam Sadducei,
 sic vnam resurrectionis causam Calvinus idcirco
 negat, quia Dei virtutem ac potentiam vtrique
 nesciebant. Imò iuxta Caluini regulam nec om-
 nino à mortuis caro resurget, quum & carni in-
 trinsecum sit, vt semel corrupta eodem numero
 nequeat amplius existere, quia naturæ axiomã
 est, à priuatione ad habitum nullum esse regres-
 sum. Ad eò hic locus & duo isti errorum fontes,

Iosue 10.
 Matth. 27.

Matth. 14
 & 17.

Saddu-
 ceorum
 & Calui-
 ni com-
 paratio.

Ioan. 6.

In com-
 ment.
 ibidem.

ad

ad hæreticos hodie & ipsum imprimis Calvinum ad amussim quadrant. Et alijs quidem exemplis demonstrari hoc posset: sed aliqua instructio ad Calvinum meritò execrandum, hoc vnum esse potest.

32. *Non est Deus mortuorum, sed viventium.*

Sancti in
cælo non
sunt vo-
candi
mortui.

DO CET hæc Christi responsio impiè ac profanè horum temporum loqui hereticos, & ad Sadduceorum impietatem quàm proximè accedere, qui quoties contra cultum & invocationem Sanctorum in cælo cum Christo regnantium loquuntur, toties eos *homines mortuos* vocant, nosque *mortuos colere & inuocare* affirmant. Probat Christus resurrectionem mortuorum in genere, (nam de illa querebant Sadducæi, & generaliter Christus dicit, *Quòd autem mortui resurgant, Moyses dicit, &c. Luc. 20*) quia *Deus non est mortuorum Deus, sed viventium.* j. Omnes autè illi *viuunt*, vt Lucas addit, ergo omnes resurgent. Omnes autem Deo viuunt, etiam impij, nec nisi dormiunt, euigilaturi tandem, *quia fixum & decretum apud Deum est quòd omnes resurrecturi sunt*, vt hunc locum exponit Irenæus, & propter pollicitationem resurrectionis, ait in hunc locum Chrysostomus, quem cæteri Græci sequuntur. Quoad animas viuunt mortui, etiam omnibus hominibus, qui sciunt animas esse immortales. Sed omnes Deo viuunt, & non nisi dormiunt, quia ex Dei decreto & certa scientia omnes resurgent, sicut in Euangelio de filia archisynagogi resuscitanda dixit Christus, *Non est mortua puella, sed dormit*, quia certò decreuerat Christus eam resuscitare. Specialiter tamè Sanctorum Deus dicitur, quia specialiter illi viuunt:
tum

Lib. 4.
cap. 9.

Luc. 8.

tum quoad animas in gloria, tum quoad corpora in spe resurrectionis. Vtrumque negant haeretici, quum de Sanctis tanquam de mortuis disputant, & Christi hoc loco responsionem dupliciter enervant. Exponit Calvinus hoc loco omnes Deo vivere, quia fideles, postquam mundo interierint, agunt caelestem vitam cum Deo: quum certum & evidens sit, non omnes hoc sensu Deo vivere, ideoque hunc sensum illa verba, quae generaliter loquuntur, habere non posse. Clarius alibi hanc contra seipsum liquidam veritatem professus est. Sic enim ad Act. cap. 7. hanc eadem Dei verba tractans scribit. *Ex hoc loco Christus non absque optima ratione colligit, pios post mortem esse superstites. Nam si totus homo in morte intereat, inepta esset locutio: Ego sum Deus Abraham. Ergo Abraham, Isaac, & Iacob, quamvis carne perierint, spiritu tamen apud Deum vivunt.* Hec ibi Calvinus. Suam igitur impietatem hac duplici expositione satis superque ipsemet refutavit, qui Sanctos omnes non secus quam Abraham, Isaac, & Iacob apud Deum viventes, Mortuos passim vocat.

27. Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo.

PROPTER hoc praecipuum & illud alterum huic simile, *Non concupisces*, legem observatu impossibilem esse, dicere hoc tempore haeretici ausi sunt: & ad haec verba hoc in loco Calvinus ita scribit. *Ex hoc copendio apparet Deum in legis praecipuis non respicere quid possint homines, sed quid debeant. Nam in hac carnis infirmitate fieri non potest ut perfectus Dei amor regnum obtineat. Scimus enim quam propensi sunt ad vanitatem omnes sensus nostri. Perniciosa & pestilens haec doctrina est, tam crudè & indi-*

Manda-
tum dile-
ctionis
Dei non
est impos-
sibile in
hac vita.

distinctè posita. Deus quippe in præceptis legis non quidem respicit quid possint homines ex se, & ex naturæ suæ viribus, sed quid possint atque ideo debeant ex adiutorio suæ gratiæ perficere. *Ideo nobis præceptum est* (ait S. Augustinus) *ut Deum tota anima diligamus, (quod non fit dum caro concupiscit adversus animam) ut admoneremur quid fide exposcere, quò spem præmittere, & obliuiscendo quæ retrò sunt in quæ anteriora nos extendere debeamus.* Hæc ille. Est igitur hoc præceptum perfectionis, cui obstat concupiscentia, quæ quia in renatis culpabilis non est, absque culpa hac perfectione caremus. Perfectionem dico omnimodam qualem sonat præceptum.

De Spir.
& lit. cap.
vlt.

In lib. de
perfect.
iustitiæ.

Vnde alibi August. *Quamdiu est adhuc aliquid carnalis concupiscentiæ quod vel continendo frenetur, non omnimodo ex tota anima diligitur Deus.* Ait non omnimodo ex tota anima diligi Deum. Nempe quia minuitur ista dilectio & delectatio spiritualis sanctorum mentium non ad alteram concupiscentiam debellandam occupatur bellantis animus: ut contra Iulianum docet lib. 4. cap. 2. Et hæc est illa carnis infirmitas & propensio ad malum de qua hic Calvinus loquitur. Sed ea non obstante, *exercet gloriosa certamina miles Christi* (ait eodem loco August.) & verè diligit Deum ex toto corde, *quia licet totam non assequatur eharitatem, nullam tamen sequitur cupiditatem,* ait August. de Spiritu & lit. cap. vltimo: vel ut expressius S. Thom. docet, licet totum cor actualiter in Deum non feratur semper, tamè habitualiter fertur, quamdiu nihil contra dilectionem Dei cor admittit. 2.2. q. 44. art. 4. ad 2. Et hoc sensu in præceptis legis respicit Deus quid facere debeamus: nempe ut legem, quam tulit, impleamus, sed tanquam viatores, non tanquam possessores & hæredes vitæ æternæ: id est, in carne adhuc viuentes, sed

Præcepta
legis quo-
modo fa-
cienda.

sed non secundum carnē viuentes. Christus qui-
 pe in carne sua de peccato damnauit peccatum, id est, per Rom. 5.
 carnem suam, vt hostiam pro peccato oblatam,
 multauit peccatū, & sustulit dominium eius in
 omnibus filijs adoptionis, in quorum cordibus diffusa Rom. 8.
 est charitas per Spiritum S. qui datus est illis, vt iustificatio
 legis impleatur in illis, seu ab illis, qui non secundum car-
 nem ambulant, sed secundum spiritum. Sicut ergo præ-
 ceptum Dei est quod seruare & debemus & pos-
 sumus, non ambulare secundum carnem (quia si secundum
 carnem vixeritis, moriemini, ait Paulus) sic præceptum
 est quod seruare & debemus & possumus, diligere
 Dominum ex toto corde: id est, non ambulare secun-
 dum carnem, nullam sequi cupiditatem. Vnde
 August. Prudentia carnis per Christū ablata & extincta, In expo-
 sit. qua-
 rundam
 proposit.
 in epist.
 ad Rom.
 iustitia legis impletur, quum non secundum carnem, sed se-
 cundum spiritum ambulamus. Hæc prudentia carnis
 est sapere secundum carnem, & sequi cupiditates
 eius. Hoc per Christi gratiam tollitur, & ideo per
 Christi gratiam omnes cupiditates prauas supe-
 rare & debemus & possumus, vt non regnet peccatum Rom. 6.
 in mortali corpore nostro vt obediamus concupiscentijs eius,
 etiam maneat peccatum seu peccati propensio quam
 hic Calvinus vrget, sed regnet gratia per iusticiam, vt Rom. 5.
 Paulus loquitur, id est, regnet amor Dei perfe-
 ctus: quod fieri posse impie hic negat Calvinus,
 perfectus, inquam, iuxta viæ perfectionem in qua
 adhuc sumus, quæ est, nullam sequi cupiditatem;
 non obedire concupiscentijs carnis, tamen si ipsa maneat Rom. 6.
 in carne concupiscentia, denique condelectari legi Rom. 7.
 Dei secundum interiorem hominem, quod est, mente serui-
 re legi Dei, mente & animo Deum diligere, licet
 caro seruiat legi peccati, id est, licet caro & carnalis
 infirmitas concupiscere non desinat.

38. Diliges proximum tuum sicut teipsum.

Charitatis
ordo de-
fenditur.

HOc quoque præceptum suo fermento corrumpit Calvinus. Negat enim ordinem charitatis, quem perspicue præceptum ponit, videlicet ut dilectio respectu proximi incipiat à seipso. Sic enim scribit. *Quum proximos sicuti nos ipsos diligere iussit Moyses, noluit amorem nostrum priore loco statuere, ut quisque seipsum prius amet, deinde proximos, quemadmodum Sorbonici sophistæ cauillantur, regulatum inferius esse sua regula, sed quum simus nobis nimium dediti, Moyses vitium hoc corrigens, proximos nostros æquali gradu statuit, ac si vetaret unumquemque alijs neglectis habere sui curam, quia charitas in unum corpus omnes coniungit. Et *quædam corrigens, que alios ab alijs separat, singulos ad communem societatem, & quasi mutuum complexum reducit.* Hæc ille. Homo reprehendendi avidus, reprehendit quod nescit. Nescit enim à scholasticis, quos hic Sorbonicos sophistas vocat maledicendi cupidus, communem illam societatem & mutuum complexum omnium proximorum disertè in hoc præcepto doceri, sed quia in ipsa societate communi, casus frequenter accidunt ut omnibus ex æquo subueniri nequeat, diligenter ab illis quæri, quis sit præcepti huius sensus in casibus huiusmodi: An te & proximo æqualiter periclitante, quum utriusque subuenire nequeas, prius ne tibi prospicere debeas an proximo. An etiam meliore te periclitante, teipso neglecto illi iuare tenearis. *Proximus diligitur* (ait S. Thom.) *secundum rationem societatis in bono.* id est, dilectio proximi docet socialem & communem esse debere dilectionem nostram, non priuatam, in eo bono quod ipsi rectè & ordinatè diligimus, videlicet in Deo.*

In Sum-
ma 2.2.
q.26.
art.4.

Corr

Confociatio autem ista est ratio dilectionis secundum quam-
dam unionem in ordine ad Deum. Vnde sicut vnitas potior
est quam vnio (nam ab vnitate vnio incipit, & prin-
cipium semper in suo genere cæterorū caput est)
ita quòd homo ipse participet bonū diuinū (in qua parti-
cipatione potissimum proximus diligitur) est po-
tior ratio diligendi, quàm quòd alius associetur sibi in hac
participatione. Hæc explicatio non tollit mutuum
complexum in hoc præcepto positum, sed in hoc
complexu quis ordo sit tenendus, præterea do-
cet: vt frustra propter vnum aliud conuellere
Calvinus conetur.

IN MATTHÆI CAP. 23.

2. Sederunt super cathedram Moysi Scribæ &
Pharisæi. Quæcunque ergo dicunt, facite
& seruate.

TORSIT hic locus Calvinum, omnes-
que hæreticos torquet, qui *cathedram con-*
tra cathedram, & altare contra altare erigunt, vt
veteres piè & grauitè loquuntur. Docet quippe
disertissimè Christus audiendos esse qui cathedrā
tenent, id est, qui potestatem docendi legitimam
habent, vtcunque aliter ipsi viuant quàm docet:
quod illis quidem summū dedecus ac vituperium
est; ouibus autem & subditis nullum impedi-
mentum esse debet, quo minus rectæ & sanæ eorum
doctrinæ acquiescant. Versat itaque se hic in om-
nem partem Calvinus. Nec apertam veritatem
disiteri potuit, nec à loci tamen corruptela ab-
stinere voluit. *Sedet (inquit) in cathedra Moysi, qui*

Episcopa-
lis & pa-
storalis
authoritas
defendi-
tur.